

Lovforslag nr. L 160. Fremsat den 2. februar 1979 af undervisningsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus.

§ 1.

I lov om gymnasieskoler og studenterkursus, jfr. lovbekendtgørelse nr. 370 af 28. juni 1977, foretages følgende ændringer:

I § 14 ophæves *stk. 3*, og i *stk. 4*, der bliver *stk. 3*, ændres »*stk. 1-3*« til: »*stk. 1* og

2«.

Stk. 5 og *6* bliver herefter *stk. 4* og *5*.

§ 2.

Loven finder første gang anvendelse ved optagelsen i 1. gymnasieklasse i 1981.

Bemærkninger til lovforslaget

I det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen er der til kapitel 2 – *Undervisningens ordning* – i folkeskoleloven bl. a. foreslået ændringer, der medfører, at faget latin fra at være et fag, som folkeskolen skal tilbyde eleverne undervisning i på 9. klassetrin, ændres til at blive et fag, som folkeskolen kan tilbyde eleverne undervisning i på 10. klassetrin.

Efter § 2, stk. 1, i lov om gymnasieskoler og studenterkursus (gymnasieloven), jfr. lovbekendtgørelse nr. 370 af 28. juni 1977, giver en (gymnasieskoles) gymnasieafdeling i tilslutning til grundskolens 9. klassetrin gennem 3 etårige klasser en fortsat almindende undervisning, der tillige giver det nødvendige grundlag for videregående studier og slutter med en prøve (studentereksamen). Undervisningen skal kunne gives på delvis forskellige linjer, som benævnes efter de undervisningsfag, der giver hver enkelt linje dens særpræg.

I overensstemmelse med denne bestemmelse er det i gymnasielovens § 14, der indeholder betingelserne for optagelse i 1. gymnasieklasse, i stk. 1 som hovedbetingelse fastsat, at eleven skal have afsluttet 9. klassetrin i grundskolen.

Optagelse i 1. gymnasieklasse på en sproglig linje er efter gymnasielovens § 14, stk. 3, endvidere betinget af, at eleven med tilfredsstillende resultat har aflagt folkeskolens afgangsprøve i latin. Denne betingelse er dog modificeret på den måde, som det fremgår af den nedenfor citerede bestemmelse i § 13 i undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 661 af 13. december 1977 om optagelse i 1. gymnasieklasse, der er udstedt med hjemmel i gymnasielovens § 14, stk. 4, hvorefter undervisningsministeren fastsætter regler om, i hvilke tilfælde en elev, der ikke opfylder betingelserne i stk. 1-3, skal kunne optages i 1. gymnasieklasse, og i hvilke tilfælde optagelse kan ske på betingelse af, at eleven består en optagelsesprøve på den gymnasieskole, hvori optagelse søges.

Ordtyden af § 13 i bekendtgørelse nr. 661 af 13. december 1977 er følgende:

»§ 13. Elever, der søger optagelse på sproglig linje, men som ikke – eller ikke med tilfredsstillende

resultat – har aflagt folkeskolens afgangsprøve i latin, kan, når de i øvrigt opfylder betingelserne for optagelse i 1. gymnasieklasse, optages under forudsætning af, at de inden udgangen af oktober måned i det skoleår, hvori de er optaget, aflægger folkeskolens afgangsprøve i latin med tilfredsstillende resultat. Sådanne elever forberedes til prøven ved ekstraundervisning ved gymnasieskolens foranstaltning og normalt ved en af dens lærere. Undervisningen, der skal være tilendebragt inden efterårsferiens begyndelse, kan, hvor det er praktisk muligt, henlægges til en enkelt eller enkelte gymnasieskoler i området. Prøven afholdes af gymnasieskolen efter reglerne i bekendtgørelse nr. 88 af 8. marts 1977 om folkeskolens afsluttende prøver. Bevis for prøven udfærdiges på et skema, der er godkendt af direktoratet for folkeskolen folkeoplysning, seminarier m. v.

Stk. 2. Opnår en elev ved prøven ikke et tilfredsstillende resultat, kan direktoratet for gymnasieskolerne og højere forberedelseseksamen dog tillade, at eleven fortsætter i gymnasiet, hvis vedkommende gymnasieskole mener, at eleven kan følge undervisningen i gymnasiet på tilfredsstillende måde og fuldføre denne på normal tid.«

Folkeskolens afgangsprøve i latin svarer til den hidtidige »lille latinprøve«.

Med de for folkeskolen foreslåede ændringer vedrørende faget latin vil der ikke længere være grundlag for at betinge optagelse i 1. gymnasieklasse på en sproglig linje af, at eleven med tilfredsstillende resultat har aflagt folkeskolens afgangsprøve i latin.

Undervisningen i latin i gymnasiet må herefter tage sit udgangspunkt i, at eleverne ikke har forudsætninger i faget, hvilket svarer til, hvad der gælder på studenterkursus, hvor optagelse på den sproglige linje ikke er betinget af, at eleven har aflagt folkeskolens afgangsprøve i latin.

Efter de regler, der i henhold til gymnasieloven er fastsat om undervisningen i gymnasiet og om fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen samt om eksamensordningen og karaktergivningingen m. v. ved studentereksamen og i

gymnasiet, har faget latin, der alene findes inden for den sproglige linje, tre forskellige niveauer afhængigt af, hvilke grene der er tale om. Grendeling foretages først fra begyndelsen af 2. gymnasieklasse, og reglerne om undervisningens indhold og omfang gælder således – inden for den valgte linje – for alle elever i 1. gymnasieklasse, uanset fra hvilken gren den enkelte elev til sin tid aflægger eksamen. På studenterkursus, der er toårige, gives undervisningen på grene i hele forløbet.

Det højeste niveau findes på den klassisk-sproglige gren, hvor det ugentlige timetal i 1.–3. gymnasieklasse er henholdsvis 4, 5 og 5. På studenterkursus er det ugentlige timetal i I. og II. kursusklasse henholdsvis 6 og 7. Ved eksamen afholdes der to skriftlige prøver, for hvilke der gives én karakter, og en mundtlig prøve med én karakter.

Mellemniveauet findes på den nysproglige gren og på den musiksproglige gren med et ugentligt timetal på 4 i såvel I. som 2. gymnasieklasse, hvor undervisningen i faget slutter. På studenterkursus er det ugentlige timetal i I. og II. kursusklasse på den nysproglige gren henholdsvis 5 og 3, medens den musiksproglige gren ikke findes inden for studenterkursus. Ved eksamen afholdes der en mundtlig prøve, for hvilken der gives én karakter.

Det laveste niveau har studenter fra den sproglige linjes samfundsfaglige gren, hvor der ikke undervises i latin i 2. og 3. gymnasieklasse. Det ugentlige timetal i 1. gymnasieklasse er 4, og der afholdes inden for gymnasiet ikke eksamen i faget. På studenterkursus er det ugentlige timetal 2 såvel i I. som II. kursusklasse, og der afholdes en mundtlig prøve, for hvilken der gives én karakter.

Ved de videregående uddannelser ved universiteterne og universitetscentrene er bl. a. studentereksamen generelt adgangsgivende, uanset linje eller gren. Ved visse andre videregående uddannelser stilles der krav om bestemte linjer eller grene. Under hensyn til på hvilken linje eller gren studentereksamen er aflagt, stilles der i fornødent omfang krav om, at en studerende inden en vis tid efter optagelsen eller inden et vist trin af uddannelsen består en eller flere prøver efter gymnasiale suppleringskurser eller andre tillægsprøver.

Inden for det humanistiske hovedområde stilles der således ved en række af uddannelserne krav om forkundskaber i latin på forskellige niveauer, således at studerende, der ikke gennem deres studentereksamen eller på anden måde har opnået de nødvendige forkundskaber heri, efter optagelsen må aflægge supplerende prøver. Det kan i denne forbindelse eksempelvis oplyses, at der ved Køben-

havns Universitet kræves latin I – »den lille latinprøve« – ved tysk og kristendomskundskab; latin II – det laveste niveau inden for gymnasiet, altså den sproglige linjes samfundsfaglige gren – kræves bl. a. ved italiensk, fransk som hovedfag, samt spansk og portugisisk som bifag samt ved historie, religionshistorie og klassisk arkæologi; latin III – mellemniveauet inden for gymnasiet, altså den nysproglige og den musiksproglige gren – kræves ved klassisk filologi med latin som hovedfag og nordisk filologi samt ved spansk og portugisisk som hovedfag.

Ved det teologiske studium stilles der krav om latin II.

Ved ingen af de videregående uddannelser stilles der krav om forkundskaber i latin svarende til niveauet ved klassisk-sproglig studentereksamen.

Krav om forkundskaber i latin svarende til »den lille latinprøve« findes endvidere ved den lægevidenskabelige kandidatuddannelse, tandlægeuddannelsen, farmaceutuddannelsen og veterinæruddannelsen, og studerende, der ikke ved optagelse til studiet har sådanne forkundskaber, skal inden en vis tid efter optagelsen aflægge prøve i latin.

Det er universiteterne og universitetscentrene selv, der skønner, om den studerende gennem den adgangsgivende eksamen har erhvervet de nødvendige forkundskaber til det studium, som den studerende søger optagelse på, og i benægtende fald fastsætter krav om supplerende prøve(r). Fra ministeriets side mener man imidlertid ikke, at det forhold, at undervisningen i latin i gymnasiet for fremtiden må tage sit udgangspunkt i, at eleverne ikke har forkundskaber i faget, i væsentligt omfang vil bevirke, at der fra universiteternes side vil blive stillet krav om yderligere supplerende prøver i latin som følge af, at studenter fra den sproglige linjes forskellige grene i fremtiden ikke helt kan forventes at komme op på det hidtidige niveau.

De konsekvenser, som bortfaldet af latin som optagelsesbetingelse til gymnasiet vil få for undervisningen i de moderne sprog i gymnasiet, mener man vil kunne formindskes ved en tværfaglig indsats mellem latin og de moderne sprog fra begyndelsen af 1. gymnasieklasse.

De nuværende regler om latinundervisningens indhold og omfang i gymnasiet samt om fordringerne m. v. ved prøverne må tages op til revision som følge af, at der ikke længere kan stilles krav om latin som betingelse for optagelse i 1. gymnasieklasse på den sproglige linje. I denne forbindelse vil det blive overvejet at indføre prøve i latin

for elever, der aflægger eksamen fra den sproglige linjes samfundsfaglige gren inden for gymnasiet.

Når faget latins stilling i folkeskolen ændres fra at være et fag, som skal tilbydes eleverne på 9. klassetrin, til at være et fag, som kan tilbydes eleverne på 10. klassetrin, vil studenter fra den matematiske linje, der er optaget i 1. gymnasieklasse i umiddelbar tilslutning til 9. klassetrin i grundskolen, ikke have haft mulighed for inden for grundskoleundervisningen at forberede sig til og aflægge folkeskolens afgangsprøve i latin. En del af de elever, der i dag optages i 1. gymnasieklasse på den matematiske linje, har aflagt folkeskolens afgangsprøve i latin, selv om der ikke som betingelse for optagelse på den matematiske linje stilles krav herom. Faget latins ændrede stilling i folkeskolen vil derfor indebære, at der i større omfang end hidtil bliver behov for undervisning til folkeskolens afgangsprøve i latin for studenter fra den matematiske linje, der søger en videregående uddannelse, hvor folkeskolens afgangsprøve i latin kræves inden et vist trin i uddannelsen. Dette vil navnlig få betydning inden for læge-, tandlæge-, farmaceut- og veterinæruddannelserne, hvor en overvejende del af de studerende, der har studen-

tereksamen som adgangsgivende eksamen, kommer fra den matematiske linje. Det kan i denne forbindelse oplyses, at den gældende gymnasielov åbner mulighed for, at der inden for gymnasieskolens rammer tilbydes elever på den matematiske linje undervisning i latin.

Med de foreslåede ændringer til gymnasielovens § 14 bortfalder kravet om latin som betingelse for optagelse i 1. gymnasieklasse på sproglig linje og den hermed sammenhængende adgang for ministeren til at fastsætte afvigelser herfra. Ændringen har virkning fra optagelsen i 1981.

Lovforslaget medfører ikke *økonomiske konsekvenser* af væsentlig betydning. Den besparelse, der opnås ved, at gymnasieskolerne for fremtiden ikke skal tilbyde ekstraundervisning i latin til elever, der optages i 1. gymnasieklasse på en sproglig linje uden at have aflagt folkeskolens afgangsprøve i latin, skønnes at ligge omkring 400.000 kr. Denne besparelse må dog forventes at medgå til varetagelse af latinundervisning for studenter fra den matematiske linje, der søger en videreuddannelse, hvor der som forkundskaber kræves folkeskolens afgangsprøve i latin.

Lovforslaget medfører ikke *administrative konsekvenser*.